

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3296/2020
23.12.2020. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић, Гордане Комненић, Бисерке Живановић и Божидара Вујичића, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Рајка Јасика, адвокат из ..., против туженог Акционарско друштво за железнички превоз путника „Србија Воз“ АД Београд, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1592/20 од 15.07.2020. године, у седници одржаној 23.12.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1592/20 од 15.07.2020. године, као изузетно дозвољеној.

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1592/20 од 15.07.2020. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 1820/19 од 06.02.2020. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1820/19 од 06.02.2020. године, ставом првим изреке дозвољено је преиначење тужбе као у поднеску пуномоћника тужиоца од 14.01.2020. године. Ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова за исхрану у току рада у периоду од марта 2017. године до фебруара 2018. године исплати укупно 99.780,27 динара у месечним износима и са законском затезном каматом ближе одређеним у овом ставу изреке. Ставом трећим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора у периоду од марта 2017. године до фебруара 2018. године исплати укупно 35.866,68 динара у месечним износима и са законском затезном каматом ближе одређеним у овом ставу изреке. Ставом четвртим изреке одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1592/20 од 15.07.2020. године, ставом првим изреке одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, с тим што је предложио да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној, ради уједначавања судске праксе.

Правноснажном пресудом, одлучено је о захтеву тужиоца за исплату накнаде за исхрану у току рада и накнаде за регрес. Имајући у виду различиту праксу Апелационог суда у Београду о овом правном питању у односу на остале апелационе судове, као и у односу на правно схватање Врховног касационог суда изражено у предметима са идентичним правним и чињеничним стањем, произилази да у конкретном случају постоји потреба одлучивања о посебној ревизији, ради уједначавања судске праксе, чиме су испуњени услови из члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), на основу чега је и одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. Закона о парничном поступку, па је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према до сада утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог. Анексом колективног уговора ЈП „Железнице Србије“ утврђено је да је чланом 2. истог промењен члан 57. Колективног уговора којим је констатовано да запослени има право на зараду за обављени рад и време проведено на раду, примања за исхрану у току рада и примања за регрес за коришћење годишњег одмора, док је чланом 5. Анекса промењен члан 61. тако што је уговорено да се вредност једног радног часа за обрачуни исплату зараде за период јануар-јуни утврђује у висини од 53,50 динара, а вредност једног часа за исплату зараде за период јули-децембар 2006. године утврђује у висини од 56,00 динара, док је ставом 6. члана 5. Анекса одређено да је у вредност једног радног часа из ставова 1. и 2. укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за коришћење годишњег одмора сведена на један радни час, као и да се наведени анекс примењује почев од 01.01.2006. године. Колективним уговором из 2015. године („Сл. гласник РС“, бр. 4/15) предвиђено је такође да је у вредност једног радног часа укључена вредност накнаде за исхрану у току рада и вредност 1/12 трошкова регреса за коришћење годишњег одмора сведена на један радни час (члан 57. став 2). На основу налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке утврђено је да је нето разлика зараде тужиоцу по основу накнаде за исхрану у току рада 99.780,27 динара и на име трошкова регреса за коришћење годишњег одмора 35.866,68 динара. Тужилац тужбом у овој правној ствари потражује накнаду за исхрану у току рада и накнаду за регрес у периоду, наводећи да му у спорном периоду тужени ове накнаде није исплаћивао.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев налазећи да су тужиоцу тражене накнаде за исхрану у току рада и за регрес исплаћене, тако што су му урачунате приликом обрачуна зараде и утврђене кроз вредност радног часа.

Врховни касациони суд налази да се основано ревизијом указује да је побијана одлука донета уз погрешну примену материјалног права.

Одредбом члана 118. тачка 5. и 6. Закона о раду (“Службени гласник РС” бр. 24/05, 61/05, 54/09 и 75/14) прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора. Почев од 01.10.2006. године послодавцима је остављена могућност да својим актима о расподели зараде могу уговорати мањи или већи износ регреса и топлог obroка, од онога који је предвиђен Општим Колективним уговором и Законом о раду, али само уколико је донета одлука којом је предвиђена висина регреса и топлог obroка.

Анексом Колективног уговора АД „Железнице Србије“ („Сл. гласник РС“ бр. 4/06), одредбом члана 2. измењен је члан 57. Колективног уговора, па је одређено да

запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављен рад и време проведено на раду, примања за исхрану у току рада и примања за регрес за коришћење годишњег одмора, док је одредбом члана 5. Анекса промењен члан 61. Колективног уговора тако што је прописано да је у вредност једног радног часа укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора сведена на један радни час.

Дакле, Колективним уговором и Анексом Колективног уговора („Сл. гласник РС“ бр. 4/06), као и Колективним уговором из 2015. године („Сл. гласник РС“, бр. 4/15) на исти начин је регулисано право на накнаду трошкова исхране и накнада за регрес за коришћење годишњег одмора – кроз вредност радног часа, али конкретизација овог права није извршена. Из оваквог утврђења вредности радног часа не може се утврдити ни који износ представља накнаду трошкова исхране и регреса, с обзиром да ове накнаде нису одређене у номиналном износу, нити су у номиналном износу исказане у обрачунским листама за исплату зараде тужиоцу, па се не може прихватити ни закључак нижестепених судова да је тужиоцу накнада за исхрану и регрес исплаћена кроз вредност радног часа. При том, висина накнаде за исхрану у току рада и накнаде за регрес за коришћење годишњег одмора, мора бити одређена у истом номиналном износу за све запослене, без обзира на њихову стручну спрему, радно место и коефицијент за обрачун и исплату плате. То значи да уколико би се прихватило становиште нижестепених судова да је вредност ових трошкова урачуната у вредност радног часа, без одређивања висине накнаде у номиналном износу, тада висина накнаде за исхрану и регрес не би била иста за све запослене, већ би била у директној сразмери са коефицијентом радног места, што се не може прихватити и не би било правилно.

Имајући у виду да нижестепени судови, због погрешне примене материјалног права, нису ценили правилност обрачуна и висине тражене накнаде за топли оброк и регрес, што значи да је на тај начин чињенично стање остало непотпуно утврђено, Врховни касациони суд је на основу члана 416. став 2. ЗПП укинуо нижестепену пресуду и предмет вратио првостепеном суду на поновно одлучивање.

У поновном поступку првостепени суд ће утврдити чињенично стање имајући у виду примедбе из овог решења, а потом донети правилну и закониту одлуку.

**Председник већа – судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић